

K

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

No. 105266.

DIENSTGEHEIM

WEEKOVERZICHT

Nr. 11/1951.

Verzonden aan:

- Z.E. de Minister-President.
- Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken.
- Z.E. de Minister v. Justitie.
- Z.E. de Minister v. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, t.a.v. Mr. Schölvink.
- De Heer Hoofd G 2b v.d. Generale Staf.
- De Heer Hoofd M.I.D., Marinestaf.

Verzonden op:

Alle Politieverbindingen.

22 Maart 1951

DIENSTGEHEIM

W.O. 11/1951, blz. 1.

=====

G R O E P I .

=====

COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Gorinchem	22/2	30/200	niet geïnte- resseerd	G.v.Oosterum	Waarheid- Filmtour- nee
Belling- wolde	25/2	80/--	rustig	verm.T. Haagsma	Idem
Leeuwarden	27/2	+200/300	zeer rustig	H.Gortzak	Openb.verg. mmv.Zang- koor De Ro- de Zangers
Zaandam	27/2	65/90	rustig	J.v.Segge- len	Waarheid- Filmtour- nee
Zaandam	28/2	70/100	rustig	K.de Wit	Idem
Jubbega- Schurega Gem.Heerenveen	3/3	45/--	opgew.	J.M.Bruinen- berg-van Renssen D.Bruinen- berg	Feestelij- ke viering thuiskomst dienstwei- geraar C. Helfrich

COLLECTIEF

D I E N S T G E H E I M

V.O. 11/1951, blz. 2.

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

Door de partij-filmdienst werden voorstellingen georganiseerd met de Russische films "Partisanen van de Spoorwegen" en "De Slag om Stalingrad", al of niet voorafgegaan door een of meer voorfilms.

In Leeuwarden was in de zaal een spandoek aangebracht met de leuze: "Alles voor de Eenheid, alles voor de Vrede". Hier werd gecorpooreerd met het communistische jongerenorgaan "JEUGD" en werd ter ondersteuning van dit weekblad een collecte gehouden.

In de twee in Bellingwolde aangenomen moties werd aangedrongen op de vorming van een regering, die onmiddellijk een algehele prijsstop zou afkondigen en die uit het Atlantisch Pact zou treden, c.q. werd aan de D.U.W.-arbeiders medegedeeld, dat de vergadering hun eisen rechtvaardig vond en zich achter deze arbeiders had gesteld.

Over het algemeen was de belangstelling vrij groot.

OORLOGSVOORBEREIDING.

Door H.GORTZAK werd betoogd, dat er twee stromingen in Amerika zijn, t.w. één, die alle troepen uit Azië wil terugtrekken en één, die de aandacht van het "Aziatisch avontuur" wil afleiden door het ontketenen van een z.g. preventieve oorlog in Europa. Dit betekent, aldus spreker, dat men een aanvalsoorlog tegen de Sovjet Unie wil voeren onder het motto: De eerste klap is een daalder waard. Hierbij zal een zo groot mogelijk gebruik van atoombwapens worden gemaakt, zo voegde hij er aan toe.

In een tactisch betoog zette Gortzak uiteen, dat een nieuwe wereldoorlog staat of valt met de herbewapening van Duitsland.

In Nederland is men het oorlogvoeren beu. De oorlog in Indonesië stuitte reeds in brede kring op tegenstand.

Ook elders in West-Europa voelt men niet voor een nieuwe oorlog.

De enige hoop van de Amerikanen is daarom op West-Duitsland gevestigd. Alles wordt gedaan om de Duitsers gunstig te stemmen. De oorlogsmisdadigers worden vrijgelaten en Eisenhower heeft verklaard, dat de Duitse Wehrmacht haar eer niet heeft verloren, aldus spreker.

Wanneer Duitsland wordt toegelaten tot het Atlantisch Pact zal het mogelijk zijn, dat Duitse troepen in Nederland

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 3.

worden gelegerd. Ja zelfs is het mogelijk, dat de Nederlandse regering bij een staking van Nederlandse arbeiders de hulp van Duitse troepen inroept.

Indien de Amerikanen erin zouden slagen de West-Europese volkeren rijp te maken voor een nieuwe oorlog, dan is deze onvermijdelijk. Het volk moet daarom alles in het werk stellen om de Duitse herbewapening te voorkomen en de oorlogsgeest te bestrijden, zo besloot Gortzak.

Ook de andere sprekers kantten zich tegen de "Amerikaanse oorlogspolitiek" en wekten op er zorg voor te dragen dat Nederland geen "tweede Korea" wordt.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

Bij de beantwoording van een aantal in Leeuwarden gestelde vragen liet Gortzak zich tamelijk kritisch en openhartig uit.

In antwoord op de vraag hoe spreker stond ten opzichte van het vraagstuk der emigratie werd gezegd, dat er z.i. nog genoeg land en werkgelegenheid in Nederland zijn, indien de regering niet alles aan militaire doeleinden besteedde.

Een andere vragensteller merkte op, dat de strijd tegen de Duitse herbewapening wordt bemoeilijkt door het optreden en het bestaan van een volkspolitie in Oost-Duitsland. Hierop werd geantwoord, dat de "Volkspolitie" slechts een normale politietoek is en dat de oprichting van deze politie in overeenstemming is met de besluiten van Potsdam, terwijl de herbewapening van West-Duitsland dit niet is. In dit verband hekelde spreker de aanwezigheid van politieambtenaren, die steeds de vergaderingen van de communisten bijwonen om te luisteren of er soms iets beledigends gezegd wordt.

Tenslotte werd op de vraag, hoe de communisten stonden ten opzichte van een eventuele aanval op Nederland, gezegd, dat bij een aanval, die noch door Nederland, noch door zijn bondgenoten is uitgelokt, de communisten hun land zouden verdedigen. Dit betekent, aldus Gortzak, dat wanneer Engeland, Frankrijk, België of desnoods de Sovjet Unie Nederland zou aanvallen, wij ons te weer zouden stellen.

Zou Nederland echter met zijn bondgenoten een aanval tegen de Sovjet Unie beginnen, dan zullen wij ons daartegen verzetten en wanneer de Russische troepen de aanvallers zouden achtervolgen tot over onze grenzen, dan zullen wij (de Nederlandse communisten) hen als bevrijders begroeten.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 4.

DE VREDELIEVENDHEID VAN RUSLAND.

Iedereen, die in Rusland is geweest, weet, dat het een pertinente leugen is, dat de Sovjet Unie een oorlog wil beginnen, zo werd gezegd. Het leger is gedemobiliseerd en is thans kleiner dan in 1939. De prijzen worden verlaagd en de lonen verhoogd, terwijl de grondstoffen voor vredesdoeleinden worden gebruikt.

Bovendien werd verwezen naar het interview, dat Stalin onlangs aan de "PRAVDA" heeft toegestaan.

=====

D I V E R S E N .

=====

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

Overveen	25/2	700	--	H. van Langen Herdenking Februarista- king
Amsterdam	25/2	18000	--	B. Brandsen Idem

De bijeenkomst te Overveen was georganiseerd door het "Haarlemse Voorbereidingscomité Herdenking Februaristaking" en vond plaats op de/begraafplaats. In de stoet werden o.m. enige rode vlaggen en vlaggen van het A.N.J.V. en "Verenigd Verzet 1940-1945" megedragen. Op het graf van Hannie Schaft werden kransen en bloemen gelegd. Als spreker trad op de voorzitter van het A.N.J.V. afd. Haarlem, die opmerkte, dat de communisten destijds de Februaristaking hadden uitgeroepen en dat zij zich nu met hand en tand zouden verzetten tegen de herbewapening van West-Duitsland.

Te Amsterdam werd o.m. een herdenking georganiseerd door het "Herdenkingscomité Februaristaking" ("Comité Brandsen).

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 5.

Tijdens het op stellen van de stoet werd gecolporteed met "Vrede", "DE Stem van het Verzet", "Jeugd", "De Vrije Socialist" e.d. Er werden handtekeningen verzameld tegen de Duitse herbewapening en bonnen verkocht voor steun aan dienstweigeraars. In de stoet werden de leuzen: "Roem aan de Februaristakers", "Vrede" en "Eert de gevallen" megedragen. Na de rondgang op de Nieuwe Oosterbegraafplaats, waar kransen en bloemen werden gelegd op de graven van gevallen verzetslieden, werd een korte rede gehouden door de secretaris van het herdenkingscomité.

G R O E P I I .

VREDESBEWEGING.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
Andijk	19/2	15/50	zeer rustig	J.H.Kaastra
Hoorn	24/2	19/---	zeer rustig	J.H. Kaastra L.Boas

Kaastra gaf op beide bijeenkomsten een verslag van zijn bezoek aan het 2e Wereldvredescongres in Sheffield en Warschau.

Boas constateerde, dat het belangrijkste programma-punt van de internationale vredesbeweging voor Nederland de actie tegen de Duitse herbewapening is. In dit verband hekelde hij de vrijlating van Duitse oorlogsmisdadigers, die volgens hem gebruikt zouden worden om de bevolking opnieuw te tiranniseren.

Wat betreft de samenstelling van de vredescomité's
gaf

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 6.

gaf hij als zijn mening te kennen, dat niet meer dan één intellectueel in elk comité diende te zitten, "anders komt er niets van terecht". Spreker wees er op, dat men met de actie tegen de Duitse herbewapening geen propaganda moest maken tegen het Atlantisch Pact. "Zelfs al zijn de mensen voor onze eigen bewapening, toch moeten zij tekenen tegen de Duitse herbewapening. Het Westen veroorzaakt steeds stagnatie bij de door de Sovjet Unie aangewende pogingen om tot een conferentie te komen. Onze actie moet voeren tot een spoedige samenkomst van de Grote Vier", aldus BOAS.

G R O E P III .

VERENIGING "NEDERLAND - U.S.S.R."

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Emmeloord	27/2	35/--	rustig	A. Gelok-Wal- vius W. Hulst
Krommenie	5/3	110/130	rustig	-- Filmvoorst.

Te Emmeloord hielden de sprekers de gebruikelijke causerie over de toestanden in de Sovjet Unie. Bij de beantwoording van vragen, gesteld door niet-communistische toehoorders, werd in de meeste gevallen het kernpunt van de vragen omzeild.

Te Krommenie werd de film "De Jonge Garde" vertoond. Er werden geen redevoeringen gehouden.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 7.

G R O E P II .

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGDVERBOND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Schiedam	2/3	160/200	enth.	twee onbekende sprekers

De sprekers maakten propaganda voor het A.N.J.V.-orgaan "JEUGD", waarbij zij er op wezen dat dit blad de richtlijnen bevat voor de strijd voor de vrede. De toehoorders werden opgewekt het blad vooral te verspreiden onder de Nederlandse militairen "die straks misschien moeten dienen als kanonnenvlees om de beurzen van enkele kapitalistische wapenfabrikanten te spekken". Na de vertoning van de film "De Jonge Garde" werd een collecte gehouden waarvan de opbrengst bestemd zou zijn om de oplage van het blad "Jeugd" te vergroten en het aanzien daarvan te verfraaien.

G R O E P II .

BOND VAN SOCIALISTISCHE ZANG- EN MUZIEKVERENIGINGEN.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Den Haag	1/3	400/--	--	G. Geelhoed Prop.--filma- vond voor het zangkoor "Mor- genrood"

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 8.

Geelhoed gaf een kort overzicht van de herdenking van de Februaristaking te Amsterdam en zeide dat bij die gelegenheid het vredelievende gedeelte van de Nederlandse bevolking gedemonstreerd had tegen de Duitse herbewapening. Wat betreft de herbewapening van W. Europa merkte hij op, dat de arbeidende klasse hiervoor de nodige offers zal moeten brengen. Er wordt wel beweerd, dat men in Rusland een groot leger op de been houdt, aldus spreker, maar dat gaat toch niet ten koste van de arbeiders. Men heeft in de courant kunnen lezen dat in Rusland de prijzen van de levensmiddelen met 15% zijn verlaagd.

De avond werd gevuld met zang door het ensemble "De Jonge Garde" en de vertoning van de film "Ditte een mens-kind".

G R O E P I I .

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Koog a/d Zaan	8/3	100/120	--	M.A. Sitters-Smit

De bijeenkomst was georganiseerd t.g.v. de Internationale Vrouwendag op 8.3.1951. Spreekster hekelde de Duitse herbewapening en riep de vrouwen op de strijd van Hannie Schaft voort te zetten en gezamenlijk de oorlog te voorkomen. Vertoond werd de film "Het conflict van Harry Smith".

Aan een op dezelfde datum gehouden demonstratie-optocht namen 20 vrouwen deel.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 9.

=====

G R O E P I V .

=====

A. EENHEIDSVAKCENTRALE.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Amersfoort	19/2	54/80	--	N. Zuiden- dorp	Openb. verg. be- legd door Amers- foorts Werklo- zencomité
Arnhem	23/2	30/80	--	J. Hoff A. v. d. Berg J. C. Dreck- schmidt W. Boelens	Openb. verg. be- legd door het Schilderscomité Arnhem
St. Wille- brord	23/2	13/--	--	P. W. Raams- donk	Prop. bijeenk. E. V. C.
Oude en Nijehorn	27/2	70/150	rustig	G. Hoorn	Openb. Feeste- vond E. V. C.
Leiden	3/3	300/360	rumoe- rig	J. Looije W. Hartog	Openb. cab. avond E. V. C. mmv. "Gemengde Be- richten"
Veelerveen	3/3	35/--	--	H. Spa O. Kaspers G. Haagsma	Openb. verg. E. V. C.

Op de te Amersfoort gehouden vergadering bleek, dat moeilijkheden waren ontstaan in verband met de uitbetaling van de overbruggingssteun voor de werkloze bouwvakarbeiders.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 11/1951, blz. 10.

Deze actie werd ondersteund door de E.V.C. Ook een vertegenwoordiger van de Nederlandse Christelijke Landbouw Bond (N.C.L.B.) sprak op de vergadering. Hij deelde mede, dat zijn organisatie het ongewenst vond, dat de overbruggingssteun zo laat werd uitbetaald en wilde met de andere organisaties samenwerken om te komen tot een betere oplossing.

Op de te Arnhem gehouden vergadering wekte Johannes HOFF de aanwezige schilders op, te weigeren werkzaamheden voor de D.U.W. te verrichten. Er werd besloten een schrijven aan de Gemeenteraad van Arnhem te zenden en daarin te verzoeken geen werkloze schilders naar de D.U.W. te zenden. Aan de Drentse arbeiders werd een bericht gezonden, dat te Arnhem werd deelgenomen aan de strijd tegen de lage lonen. "Julie strijd is onze strijd".

Te St.Willebrord werden door overwegend R.K.-georganiseerde arbeiders bezwaren gemaakt tot uitzending van gehuwde arbeiders naar de D.U.W.-kampen. Bij monde van Pierre Willem van RAMSDONK, heeft de E.V.C. getracht zich achter deze actie te scharen om aldus deze actie uit te breiden, hetgeen echter niet is gelukt.

De overige vergaderingen stonden in het teken van de momenteel gevoerde acties tegen de Duitse herbewapening en de bewapening in het algemeen, voor een derde loonronde en het invoeren van de prijsstop.
